

V. ÉVF. 1904 3. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYŰL

KIADJA
A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Rákos-u. 5

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

ÖRÖKIADÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Aleluja (képpel). — Sirvirágok nagyszombatra. — Budapest és az Erzsébet-örökimádási templ. — Legalább husvét táján. — Uram tudod. — Alaptalan kifogások (képpel). — Legyen ünnepe széles e hazában. — Az Eucharisztia zenéje. — Első áldozás a tengeren. — Egy protestánst megtérít az Oltáriszentség. — Ágnes. — Eucharisztikus kongresszus. — Oltáregyesületi ügyek. — Szerk. üzenetek. — Hirdetések.

ALLELUJA

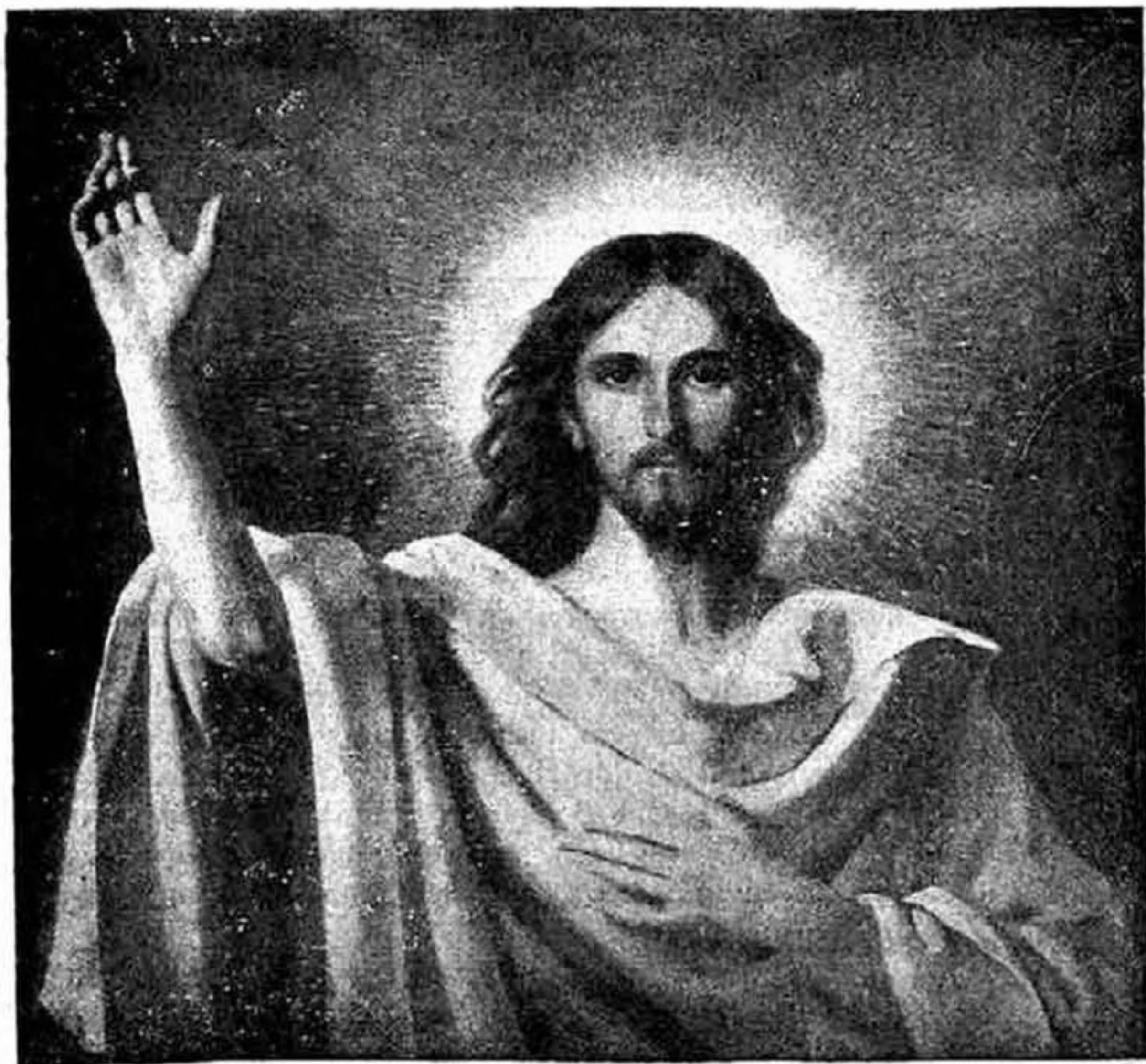
HA EGY nagy hadvezér elesik a csatában, emléket állítanak porló csontjai fölé s arra reá vésik győzelmes csatáit, nagy tetteit, lelkének nemes tulajdonait. Így akarja megmenteni az emberi hála a feledéstől a nagyok emlékét. Oh, de vajjon meddig áll az emlékmű s meddig hirdeti a hős dicsőségét? Tán egy századig. De mi ez az emberiség életében! Tán ezredévekig. De mi ez az örökkévalósághoz képest! S ha az emlékmű fönmarad is, vajjon megmarad-e a nagy hősök emléke az emberek szívében s lelkében is? Hányan vannak ma, a kik semmit sem tudnak a világverő aegyptusi pharaókról, a perzsa Cyrusról, a karthagói Hannibálról, a római Caesarról, de még talán a nagy Napoleonról sem. S hányan ismerik a tudomány nagy bajnokait: Socratest, Platót, Cicerót? Oh, az emlékművek, a sirkövek vajmi rövid ideig hirdetik a nagyok emlékét. A sir a feledésnek, a mulandóságnak helye, ahhoz zokogni járunk, de nem remélni.

S mégis ma a világ egy sir fölött ujjong. Tegnap még zokogtunk e sirnál, ma alleluját éneklünk mellette; tegnap könyvek közt temettük abba hősünket, ma diadalt ülünk az enyészetnek e helyén; tegnap e sir hideg méhébe zárta a világ reményeit, ma e nyitott sir mint egy szóvalan hirnök hirdeti az emberiség legszentebb eszményeinek diadalát. Mert e sir, Krisztus sirja, ma már üres. Hova vitték a hősnek holttestét? «Ne féljete, mert tudom, hogy Jézust keresitek, ki megfeszítettet. Nincs itt, mert föltamadott, a mint megmondotta. Jertek és lássátok a helyet, hová tetetett vala az Úr. És hamar elmenvén, mondjátok meg az ő tanítványainak, hogy feltamadott.» (Máté XXVIII. 56.) Oh, siessünk, hirdessük az örömmel hangján az egész világ előtt, hogy Krisztus sirja üres. Hirdessük fenhangon, hogy az emberiség nem hiába remélt benne, mert ő él s életet,

örök életet nyujt nekünk is. Mutassuk meg az embereknek, Krisztus üres sirját, melyből kikelt a mi reménységünk. Mutassuk meg nekik az új életre kelt Krisztust, az emberiség ragyogó napját.

Ne időzzünk többé az emberi mulandóság emlékműveinél, forduljunk

Alleluja!

lelkünk egész melegével, minden reményünkkel azon halhatatlan mű felé, melyet Krisztus emelt. A világ véges, mulandó és gyarló királyairól, vezéreiről és tudósairól vessük tekintetünket Krisztusra, erre a királyra, vezérre és tanítóra, ki örökké uralkodik, kit soha le nem győznek és sohase czáfolnak meg. Vessük mélyen szivünkbe, hogy Krisztus feltámadása az emberiség boldogságának megpecsételése, Krisztus üres sirja az emberiség reményeinek záloga.

Krisztus üres sírja azt hirdeti, hogy egyedül őt nem lehet megsemmisíteni s ezért egyedül ő vezethet az élet viharain keresztül a boldogság révpartjához, mert Ő a sarkpont, mely körül az emberiség reménye a múltban, hite, szeretete s törekvése a jelenben, szóval mely körül az emberiség egész történelme forog. S a nemzetek boldogsága vagy boldogtalansága akként alakul, a mint őt követik vagy tőle eltérnek.

Midőn az anyagiasságnak, érzékiességnek, eszménynélküliségnek, szóval a bűnnek piszkos hullámai korunkban ismét végig hömpölyögnek a világon s elnyeléssel fenyegetik a keresztény civilizáció műveit, ne keressünk sehol máshol menekülést, csak Krisztusnál. A gonoszságnak, a sülyedésnek, a bűnnek tombolásán keresztül felhangzik a diadalmi ének: Föltámadt Krisztus e napon. Alleluja! A sírból kilépő Krisztus megszalasztotta az útjába álló öröket, legyőzte a lélek ellenségeit s fölszabadította a bűn átkát nyögő nemzeteket. Álljunk mi zászlaja alá; kövessük őt, bárhova vezet, s győzünk és boldogulunk.

SÍRVIRÁGOK NAGYSZOMBATRA.

Cordula Peregrina után.

és az ő sírja dicsőséges legyen. »
(Izaiás 11. 10.)

Ó vajha szívem sir lehetne,
A nagyszombatnak sírhelye,
A melyet Jézusomnak épít
Szerelmem édes lángheve.
S a sirt, hol lelkem üdve nyugszik,
Virágos kert venné körül,
A melybe' néki milliónyi
Kedves virág mosolyg, örül.

Gyöngéden, hűn szeretve venném
E kertet gondjaim közé,
S naponta egy-egy szép virágot
Helyeznék a szent Szív fölé.
Egy-egy virágot szívsebére,
Melyet szerelme áfütött; —
Szerelmemet hadd adja tudtul
Egy-egy virág a sok között.

Igen, csak monddad néki, monddad,
Szép hófehérke lilium,
Hogy mennyi boldogságot érzek,
Hogy Őt uramnak vallhatom.

Ah, szende rózsá, hogyha kérdez,
Ha kérdez hűségem felől,
Ó mondd, hogy hő szerelmi lángom
Oly fájó és — még tán megöl.

S te szép, szerényke gyöngyvirág, te
Uramnak azt meséljed el,
Hogy hű szívem ma nászra készül
Sok díszszel ékesítve fel!
Szelid virágja Máriának
Mondjad, hogy Mária gyermeke
Ma hálából a Szűz Anyának
Hököntsébe öltöze.

Ó szóljatok!... Köszöntse Őtet,
— Kiért szünetlen' lángolok —
Köszöntse Őtet mindegyiktek,
Kik sírhantján virágzotok!
Ő eltemettetésre kertet
Kívánt virágos sírhelyül:
Virágokat kíván ma sírján,
Sírján s a szíveken belül.

Budapest és az Erzsébet-Örökimádás-Templom.

Tomcsányi Lajos S. J. beszéde a február 16-án tartott papi gyűlésen.

FÖL KELL hát vennünk, mélyen tisztelt uraim, a munka súlyos keresztjét vállainkra s ezt a keresztet úgy bírjuk majd diadalra segíteni, ha szívünk telve lesz magasztos hittel, nemes elhatározással és a reménység boldogító tudatával. Istenbe vetett bizalmunk s hitünk adhatja meg csupán azt az erőt, mely nélkül nem foghatunk a munkához, az Erzsébet-Örökimádástemplom fölépítéséhez.

Pedig ezt meg kell tennünk, mélyen tisztelt uraim, ez a mi kötelességünk.

Kötelességünk a templom felépítése; mert

a) ösztönöz rá bennünket a Vatikán szent aggastyánjának atyai intelme.

Istentelen harcz dult ugyanis a világban az egyház, az állam s az állam polgárainak megszentelt jogai ellen a boldogult XIII. Leo pápa uralkodásának kezdetén: s a pápa a bajok fő okát a bölcséleti rendszerek által okozott tájékozatlanságban látta, rámutatott az iskola bölcséletére s kiadván *Aeterni Patris* kezdetű körlevelét, a római Szentszék hagyományainak nyomán az akvinói tudósnak rendszerét érvényre juttatta s a tájékozatlanságot nagyrészt megszüntette.¹

De a nagyon beteg társadalom betegségének más oka is volt s ez ok a nézeteltérésben rejlett, mely azon elvek értelmezése és alkalmazása körül merült föl, melyeknek vezérelniök kell a közszabadságok gyakorlását: XIII. Leo pápa ezen bajokra is megtalálta a kellő orvosságot s kiadta egyebek között *Diuturnum illud*, *Libertas praestantissimum*, *Immortale Dei* és *Rerum rovarum* kezdetű körleveleit s ezen körlevelek sok helyen egyetértést teremtettek ott is, a hol az iskola bölcsellete érvényre nem juthatott.

S a mit teljes odaadással érvényre juttatni akart a boldogult, annak életbeléptetését sürgeti X. Pius szentatyánk is, midőn tudós elődjének az iskola bölcséletéről tett rendelkezéseit fentartja² s midőn az egész világhoz

¹ V. ö *Fisichella*. s. Tommaso d' Aquino, Leone XIII e la scienza, riflessioni. Catania 1880.; *Schneid*, Die Philosophie des hl. Thomas von Aquin und ihre Bedeutung für die Gegenwart. Würzburg 1881.; *Chocarne*, Saint Thomas d' Aquin et l'encyclique *Aeterni Patris*. Paris 1884.; *J. v. de Groot*, Leo XIII und der hl. Thomas von Aquino. Übersetzt von dr. B. I. Fuss. Regensburg 1897.

² Ő szentsége 1904. január 23-án a római Szent-Tamás-Akadémia ügyében kiadott apostoli levelében kimondja, hogy ő kötelességének ismeri, «ut quae decessor illustris de cultu philosophiae doctrinaeque Thomisticae constituisset, ea religiosissime servanda, atque etiam in spem uberiorum fructuum provehenda curemus».

intézett első körlevelében¹ a társadalom és az államok jólétének előmozdítását ő is élete föladatának vallja.

De XIII. Leo egyik jubileumának alkalmával a gyakorlati kereszténységet is szívére kötötte a katolikus világnak, midőn a mai kor erkölcsi sebeire s a családok és a családtagok bűneinek forrásaira figyelmesekké tett és midőn egyszersmind az erkölcsi bajok gyógyszereinek használatára megoktatott bennünket.²

E gyógyszerek azonban csak azon föltétel mellett fogják — ugymond ismételten a pápa — behegeszteni a nemcsak meggyült, hanem fölfakadozott kelevényeket, ha szűz Máriának s Jézus sz. Szívének tiszteletére s ha a legméltóságosabb Oltáriszentség kegyeletes szeretetére szenteljük egész valónkat.

Mert «kegyelmet óhajtasz, mely a lelked bajaira alkalmazott gyógyszernek hatást biztosítson? — ez isteni kegyelmet csak Mária által nyerheted meg; így akarta ugyanis Az, ki Jézust, a kegyelmek szerzőjét, Mária által adta nekünk». Ez a szentatyák tana.³

Velük egyetért XIII. Leo és tizenhárom körlevelében sürgeti Mária tiszteletét.

S azután «Jézus szentséges Szíve a forrás, melyből bárki meritheti azokat a csillapító csöppeket, melyek az élet fájdalmainak enyhítésére biztos szerül szolgálnak». Ez a véleménye sok jeles tudósnak.⁴

S meggyőződésüket osztotta a boldogult pápa és az egész világot e sz. Szívhez utasította.⁵

Végre «az oltár szekrénye (a szentségház) az a gyógyszertár, melyből gyógyírt kapsz szivednek sajtó sebeire, ha az oltár zsámolyára leborulva alázatosan esedezel segítségért». Ezt tanítja a katolikus hittan.

S XIII. Leo gondosan oktatott bennünket a legfönségesebb Oltáriszentség kegyeletes szeretetére.⁶

És mindezt teszi X. Pius is, midőn pápaságának föladatául tüzi ki, hogy a keresztény elvek a köznapi életben is érvényesüljenek s minden megújuljon Krisztusban (ut instaurentur omnia in Christo). Ő is sürgeti a boldog-ságos Szűznek tiszteletét,⁷ ajánlja Jézus sz. Szívének tiszteletét⁸ s kiválóan szívünkre köti az Oltáriszentségnek kegyeletes szeretetét.

¹ Encycl. 4. Oct. 1903: «E supremi apostolatus cathedra».

² Encycl. 25. Dec. 1888: «Exeunte jam anno.»

³ V. ö. Terrien S. I., La mère de Dieu. Première parti tom. 2. (Paris) pag. 160 sq.

⁴ V. ö. Briaux S. I., Le Sacré-Coeur et la France. pag. 268.

⁵ Encycl. 25. Maji 1899: «Annum sacrum».

⁶ Encycl. 28. Maji 1902: «Mirae charitatis».

⁷ Encycl. 2. Febr. 1904: «Ad diem illum».

⁸ V. ö. Der Sendbote des göttlichen Herzens. Innsbruck. 1903. pag. 311; Difesa. Venezia 1899 pag. 213; Pro Familia. Venezia 1904. pag. 516.

Az örökimádás-szerzeteseinek a minap Bozenba azt írta,¹ hogy az a pap, a ki a legméltóságosabb Oltáriszentségben nem keresi mindazt, a mire papi hivatásánakteljesítésében szüksége van, nem érdemli meg, hogy papnak hívassék.

Már most, mélyen tisztelt uraim, ki nem látja, hogy nekünk, magyar papoknak is szól a pápa tanítása? Ott állunk a világ zürzavarában: az elvek még sok tekintetben rendezendők, a gyakorlati élet utjainak erkölcsi göröngyei még eltávolítandók. S honnan merítsünk minderre erőt?

Szűz Mária és Jézus sz. Szívének tiszteletéből?

Onnan is.

De a Vatikán szent foglya szerint még s főképp az Oltáriszentség iránt táplált kegyeletünkből.

Minthogy tehát ezt a kegyeletet ápolnunk kell, szoros kötelességünk, hogy a Budapesten építendő Örökimádás-templomának ügyét szintén szívünkön viseljük.

Kötelességünk továbbá a templom fölépítése, mert

b) őseink példája megköveteli azt tőlünk.

Mit nem tesz meg a magyar, ha az ősök a poros okiratokból megoktatják őt arra, a mit szerintük tennie kell? S nem vagyunk-e mi *magyar* papok?

Mire oktatnak hát bennünket az ősök?

Rupp² és Fuxhofer³ azt mondják, hogy Magyarország palatinusa 1304-ben Diós-Győrött templomot építtetett az Oltáriszentség tiszteletére.

Fejér⁴ a tanunk, hogy Pápóczon már 1359-ben a legméltóságosabb Oltáriszentségnek szentelt prépostság volt.

Uj-Budavárában 1375-ik évben kápolnát⁵ s Ó-Budán a szerzetesnőknél 1380-ban oltárt⁶ emeltek a Szentségnek.

A tudós Wagner⁷ fölemlíti, hogy Szepes-Váralján 1382-ben kápolnát szenteltek s Fejér⁸ bizonyítja, hogy 1384-ben a Drugeth grófok családja Ungvárott monostort alapított a sz. ostyában imádott Krisztusnak tiszteletére.

Ugyanazon Fejérnél⁹ és Ruppnál¹⁰ azt is olvassuk, hogy Esztergom

¹ V. ö. Neue Tirol. Stimmen. Innsbruck. 1904. Nro. 305.

² V. ö. Rupp, II, 58.

³ V. ö. Fuxhofer-Czinár, Monasteriologia, tom. 2. pag. 224.

⁴ V. ö. Fejér, Codex diplom. tom. 9. pag. 63.

⁵ V. ö. Rupp, Budapest helyrajzi történ. 94.

⁶ V. ö. Katona, Hist. crit. tom. 10. pag. 671.

⁷ V. ö. Wagner, Analect. Scepusii II, 82.

⁸ V. ö. Fejér, Codex diplomat. tom. 10. part. 8. pag. 148.

⁹ V. ö. Fejér, Codex diplomat. tom. 10 part. 1. pag. 159—164. Fejérnél ezt olvasom idézve Dömötör érsek alapító leveléből: «Capellam ad latus Ecclesiae nostrae Strigoniensis pro veneratione *speciali* memorati Sacramenti duximus reverenter construendam eamque sub dicti Sacramenti titulo salva dote consecrandam».

¹⁰ V. ö. Rupp, I. 12.

biboros érseke, Dömötör, a Szentség iránt táplált *kiváló* szeretetének jeléül főegyházmegyéjének székhelyén 1385-ben kápolnát állított s azt kellő alap-
pai látta el.

Pozsonyban Rupp¹ szerint 1386-ban és Bácsban² ugyanakkor szintén szentélyt emeltek az ősök a kenyér színében rejtőzött Megváltó tiszteletére.

Midőn Mózas ipjának, Jetrónak, a madiáni papnak juhait legeltette a pusztában, eljutott az Isten hegyéig, Hórebig, hol Isten lángoló csipkebokorban megjelent neki. A mint Mózes a nagy látományt megtekintendő a csipkebokor felé közeledett, e szavak hangzottak feléje³: «Mózes! ne közelíts, oldd le a sarut lábaidról, mert a hely, a melyen állasz, szent föld».

Szent volt a föld, mert a lángoló csipkebokorban az igaz Isten, Ábrahám, Izsák és Jákob Istene jelent meg Mózesnek, hogy népének az egyiptomi fogságból való kiszabadítására adjon parancsokat; szent volt a föld, mert a lángoló csipkebokorból a nagy Istennek, a megbántott isteni Felség engesztelésre hajló szózata hangzott föl; szent volt a föld, mert a csipkebokor égő tüzeben Isten bölcsésége fénye és lángoló szeretetének melege nyilvánult; a látomásnak azonban vége szakadt, a csipkebokor tüzrel égő lángja kialudt, Mózes ismét felkötötte lábaira saruit és a helyről távozott.

De ha a hórebi látomás helye szent föld, mert azt Isten tüzrel lángoló lábnyomai érintették, ugy még inkább szent földnek tartandók azok a magyar ősök által az Oltáriszentség tiszteletére fölállított helyek, melyeken a hitben gazdag elődök a szórakozásnak szennycs saruit leoldva az ott folyton jelenlevő Jézus előtt órákat töltöttek az ujszövetség mennyei mannájának üdvöt adó jelenségei fölött elmélkedve.

Szent földnek tartandók e nevezetes helyek; mert *ezek* a templomok, kápolnák és szentélyek, melyeket a rövidség okáért csak *egyetlenegy* századról vettem fölhozott adataimnál figyelembe, arról tanuskodnak: hogy a minden nemesre hajló ősök, mig más ezer, meg ezer szentélyben is imádták az Oltáriszentséget (mert hisz minden templom többé-kevésbé⁴ az eucharisztikus Jézusnak a háza s ily templomot sokat építettek), addig a felhozott helyeken *kiváló módon* óhajtották tisztelni az eucharisztikus Jézust s azokat mintegy örökimádási helyekké avatták.

Fölemlítem, hogy Lőcsén 1402-ben,⁵ Szebenben 1435-ben,⁶ Pozsony-

¹ V. ö. Rupp, I. 79.

² V. ö. Országos Levéltár, fasc. 47. num. 43.

³ V. ö. II. Móz. 3. 1—5.

⁴ «Többé-kevésbé», mert minden templomban van ugyan szentmise; de nem minden templomban szabad állandóan tartani az oltáriszentséget.

⁵ V. ö. Wagner, Analect. Scepusii tom. I. pag. 100.

⁶ V. ö. Wagner, Diplomatorium Sarosiense pag. 474.

ban 1439-ben,¹ Eperjesen 1501-ben² s Beszterczebányán 1519-ben³ már társulatot szerveztek az Oltáriszentség különös tiszteletére? Fölemlítem, hogy 1460-ban a Lőcsén tartott zsinaton⁴ az egybegyült egyházi férfiak azt határozták, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentség társulatának tagjai testületileg vegyenek részt az ünnepélyes körmeneteken? Fölhozzam, hogy Zsigmond, a magyar apostoli király is 1402-ben⁵ egy ily társulatnak törzskönyvébe iratta be nevét? Fölhozzam, hogy bizonyos nemét az eucharisztikus papoknak is föltalálom az ősök tisztos soraiban?

Wagnernál⁶ olvasom, hogy 1248-ban huszonnégy szepesvidéki magyar pap egyesült s társulatot alapított az Oltáriszentség rendszeres imádására és a sz. szekrényben jelenlevő, de sokaktól elhanyagolt Krisztus megkérlelésére.

Igy tettek őseink s mi, kik Pray⁷ szerint büszkék vagyunk arra, hogy az őseink nyomdokait el nem hagyjuk, nem tömörülünk-e társulattá? nem lépünk-e az eucharisztikus papok közé? s főleg nem teszünk-e meg mindent, hogy az Örökimádás-templom végre fölépüljön?

Vagy bőviben vagyunk tán az *ily* templomoknak?

Két század óta a magyar földön nem épült egy sem.

Nos, hát ösztönözzön jámbor eleink példája arra, hogy azt az Erzsébet-Örökimádás-templomot fölépítsük.

S építsük azt föl *Budapesten*.

Mert ha a francia nagyobbszerű terveit Párisban szereti érvényesíteni; ha a német büszke valamely találmányára, azt Berlinben mutatja be; s ha az angol Londonban, az olasz Rómában találja föl hazáját, nem csoda, hogy a magyar ember Budapest felé néz s ott akarja látni azt, ami mindnyájunk szívének főóhaja: ott kívánja fölépíteni az Erzsébet Örökimádás-templomot s nem másutt.

Lássunk tehát közös erővel hozzá, mélyen tisztelt uraim, a nemes munkához. Ez tartson beszédet, az írjon levelet, ez sűrgesse az ügyet magánlátogatásai alkalmával, az a sajtó terén buzdítson s mindenki pénzt gyűjtsön és tegye, a mire csak képes, hogy az ország szívében, Budapesten minél előbb legyen meg az Örökimádás-templom s e templom legyen nagyszerű, illő nagy nemzetünkhöz, a nemesen gondolkozó magyar nemzethez.

¹ V. ö. *Rupp*, I. 73.

² V. ö. *Wagner*, Diplomatorium Sarosiense pag. 241.

³ V. ö. *Rupp*, II. 650.

⁴ V. ö. *Péterfi S. I.*, Concilia Hungariae tom. 1. pag. 204.

⁵ V. ö. *Fejér*, Codex diplomat. tom. 10. part. 4. pag. 155.

⁶ V. ö. *Wagner*, Analecta Scepusii II. pag. 9 et 226 sqq.

⁷ V. ö. *Pray*, Annales veteres. Vindobonae 1761. pag. 67.

Legalább husvét táján az Oltáriszentséget magadhoz vedyed.

Irta: KARKECZ LAJOS.

BÖZTUDOMÁSÚ dolog, hogy a hivesek a legfölségesebb Oltáriszentséget nem csak a végső órákban, hanem egyébkor is tartoznak magukhoz venni, ha lelkük gondozását könnyelműen elhanyagolni nem akarják.

A jámbor lélek előtt ezen kérdés körül nem kell parancsra hivatkozni, mert érzi, hogy nyughatatlan a lelke, míg Krisztusban meg nem nyugodhatik, míg a kenyér színe alatt az isteni Mestert magához nem ölelheti; míg nem érzi, hogy az egyesülésben a természetfölötti fölszivódás folytán isteni Mesterébe be nem olvadhat.

A jámbor lélek megérzi az isteni Mester intelmét és jóakarátát, ki irántunk való végtelen szeretetből mondja: *«Ha nem eszitek az emberfiának testét és nem iszjátok az ő véréét, nem lesz élet ti bennetek».*

Ha az Egyház kizárólagosan csak *«Szentek fiai»*-ből állana, soha sem állott volna elő annak a szükségessége, hogy ezen szorgos lelki munka végzésének idejére nézve is tételes törvényt vezessen be a mi lelkünk üdvét aggályos lelkiismeretességgel munkáló gondos anya, az Egyház.

Mivel azonban az Egyházban vegyesen vannak a cselekvő szeretet bajnokai a lagymatag szivekkel, azért az Anyaszentegyház öt parancsai között ott találjuk ezt is: *Legalább husvét táján az Oltáriszentséget magadhoz vedyed».*

Mikor és mily szigorral állította föl az Egyház ezen parancsot legelőször, pontosan meghatározni nem lehet; annyit azonban mégis állithatunk, hogy e parancs nyomban megjelent, mihelyt az Egyház látta, hogy lelki gyermekeinek buzgalma a természetfölötti való egyesülés iránt meggyengült.

Egyelőre e parancs a józan okosság sugalma szerint csak arra szorítkozhatott, hogy a hivesek évenként többször az Oltáriszentség elé járulni kötelesek s ott a legfölségesebb vacsorában a kenyér színe alatt az isteni Mestert keblükre ölelni, a krisztusi szellemet a természetfölötti áthasonulás erejével megedzeni tartoznak. Látta ugyanis a gondos anya, hogy az élet-hivatással összeforrott szomorúságok súlya alatt a lélek ezen isteni táplálék nélkül igen könnyen elerőtlenedhetik.

Később az Egyház, mikor látta, hogy a létért való heves küzdelem sokakat eltereli az oltárszekerényről s mikor látta a rombolást, melyet ezen legszentebb táplálék élvezésének megvetése a lelkek világában véghez visz s mikor látta a sivár életet is, mely ilyen elcsenevészesedett lelkivilág ölében fakad: kénytelen volt parancsokba foglalni intelmét s a lateráni egyetemes zsinaton III. Incze pápa alatt az *«Omnis utriusque»* bekezdésű fejezetben kimondani, hogy az Egyház tagjai, ha már eszükkel élnek, nemre való

különbség nélkül a legfölségesebb Oltáriszentséget legalább husvét táján magukhoz venni tartoznak.

A hanyag, esetleg megátalkodottakkal szemben megtorlásról is gondoskodott, mikor kimondotta, hogy az ezen parancs ellen vétők, ha életben maradnak, az egyházi közösségből kizárandók, ha pedig meghaltak, tőlük az egyházi temetés megvonandó. — Ezen büntetés alól csak azok vétettek ki, kiket a lelkiatya valamely ok miatt a legfölségesebb Oltáriszentség föl-vételétől egy bizonyos időre eltiltott.

A lateráni egyetemes zsinat ezen határozatát a tridenti szent zsinat is szentesítette, mikor a XIII. ülésben a 9. fejezet alatt ünnepélyesen nyilatkozik, mondván: *«Ha valaki azt mondja, hogy a keresztény hívek nemre való különbség nélkül, mikor már eszükkel élnek, legalább egyszer, husvét táján az Oltáriszentséget az Egyház parancsainak szellemében magukhoz venni nem tartoznak, kiközösített legyen».*

IV. Jenő pápa a *«Fide digna»* bekezdésű levelében az *«omnis utriusque»* kezdetű zsinati határozathoz körvonalozott parancsra vonatkozólag kimondotta, hogy a hívek a husvét szent áldozást a nagy héten vagy husvét nyolczada alatt tartoznak elvégezni. V. Pál pápa alatt 1616 november 19-én a *«Congregatio Conciliorum»* akként határozott, hogy a IV. Jenő pápa által szűk korlátok közé szabott husvét szent áldozásra szánt időközt a megyés püspökök és a plébánosok bölcs belátásuk szerint kiterjeszthetik.

Ma aztán úgy tudjuk, hogy a husvét gyónás Böjt III. vasárnapjával kezdődik s tart Urunk mennybemenetele napját bezárólag. De ezen időközben aztán tényleg eleget is tenni tartoznak, egyébként reájuk is alkalmazandó azon kemény büntetés, mit III. Ince pápa a lateráni egyetemes zsinaton határozattá emelt s melyet az Egyház hatályon kívül még ma sem helyezett.

Álljunk meg egy kissé ezen kérdés mellett s kérdezzük meg: *mily nagy ma azon hívek száma, kik még husvét táján sem veszik magukhoz a legfölségesebb Oltáriszentséget? Hány katolikus érezheti magát ezen nyílt parancs áthágása miatt kiközösítettnek? Ha az Egyház nem volna a leg-szeretőbb édes anya, ki a rakoncátlan gyermeket is ölelő karjai közé zárja, hánytól kellene ma az egyházi temetést megvonni?*

Nagy kérdések ezek! Sokkal nagyobbak, mint a hogyan, azt első tekintetre látni lehet. Nagyon sok élőhalott jár-kei tehát sorainkban!

Épen ezért a jámborabbaknak fokozottabb lelkesedéssel kell az oltárszekrényhez járulni, hogy a lagymatag lelkek a nyujtott magasztos példán fölbuzduljanak. A jámborabbak kötelessége a gyakori szent áldozás kegyelmeit ezekért is föláldozni, hogy az eltévelyedettek szívében is uralkodhassék a krisztusi szellem. Imádkozni kötelesség, hogy a végtelen szeretet fenséges ragyogásu napjának egy-egy forró sugara ezek szívébe is elhatolhasson;

hogy a lagymatag hitélet bevilágíttassék, a hitközöny meggyengülhessen s az emberek Isten szeretetére fölmelegedhessenek: szóval, hogy Krisztus uralkodhassék a sziveken.

A jámborok hivatása a családban, a társadalomban, minden téren föllendíteni az embereket a szentséges Szív szeretetére s a gyakori áldozással elégtételt kell szolgáltatni a haragos mennyei atyának, ki a szent áldozás elhanyagolása miatt igen érzékenyen sérül.

Fussunk azért lelkendezve az Oltáriszentséghez, hogy ott megtisztuljunk, de előbb hányjunk le lelkünkről minden szennyet a gyóntatóatya lábai elé. Ne feledjük soha, hogy semmi tisztátalan sem mehet be az Ur országába; ne feledjük, hogy az isteni Mester csak a penitencziatartás szentsége által tisztára mosott szív környékén találja jól és fesztelenül magát. A bűn bojtorjánjaival telített utakon is áthalad ugyan a kenyér szine alatt, de nyomtalanul el is távozik onnan, még a port is lerázva szentséges lábairól, mi utközből esetleg reá tapadt.

Jó gyónás! Gyakori áldozás! Örökimádás kell nekünk, ha azt akarjuk, hogy a modern világ képe lényegesen megváltozzék.

URAM TUDOD...!

Uram tudod, hogy én szeretlek téged,
Hogy csak te érted dobban kis szívem ...
E szív, mely annyi szenvedélyben égéff,
Megtisztult végre lángérzelmiben.

Nem kell a földnek kincse, röpke fénye,
Mely gyötrelemben kinez ezreket,
Hisz ez olaj sajtó keblem sebére,
Tüzét ezzel kioltni nem lehet!

Szív kell a szívnek! — Én uram királyom,
Ezt add nekem s ne földi álmokat;
Szived legyen eszményem, ideálom,
Mert így végzek csak a mennyért sokat.

Te mondád: «hogy mit ér, ha a világot
Nyerjük is meg, de lelkünk elbukik ...»
S mi gondozzuk a fonnyadó virágot,
Bár élünk szédelőn vonaglik itt.

Nem kell, oh nem! ez mind csak hiu álom,
Melynek nyomában hasztalan futok,
S ha vélt boldogságom föl is találom,
Szívem mégis üres, mégis sajog.

De ha szivedben élek, új erővel,
Dicsőbb világban folyik életem,
Boldogságom napja ragyogva jő fel ...
Vészben is e szív nyújt vigaszt nekem!

Faustinus.

Alaptalan kifogások.

HALADÁS a mai kor jelszava. Haladás mutatkozik minden téren. Így például alig dolgozik már valaki mécses mellett, hanem manapság gáz-, villany- vagy Auer-fénynél vagy legalább is petróleumlámpánál dolgozunk. Még rövid utra is alig megyünk kocsin, hanem vasuton utazunk. A városban jártunkban-keltünkben is villamoson, automobilon vagy lóvonaton teszszük meg utunkat. Szóval, haladunk minden téren.

Sokszor halljuk e jelszót is: haladás legyen a vallás dolgában is, haladás az üdvözközök használatában!

Sajátságos a katolikusok bizonyos részének vonakodása a szentségekhez való járulástól. A régi keresztények valahányszor a misén résztvettek, a pappal együtt áldoztak. A lanyha katolikusok minden buzdítás daczára sem igen járulnak az Ur asztalához; még épülnünk kell, ha eleget tesznek a husvéti szent áldozás kötelezettségeinek, ha évenként egyszer meggyónnak és áldoznak. Pedig épen modern korunkban, midőn oly tömérdek a bűnre vivő alkalom, oly rendkívül fenyegetők az erkölcsi veszélyek, oly vonzóak a világ csábításai s élvezetei, oly csábítók a rossz példák — sokan egyáltalán nem vagy csak alig-alig állhatják meg helyüket, hacsak az üdvözközöket nem akarják gyakrabban használni.

Igenis, legyen tehát haladás a jelszavunk! Haladás — a szentségek gyakoribb vételében. Tehát oda az Ur asztalához!

Ámde a lanyha lelkek számtalan kifogást találnak mentségükre. Csupán a leggyakrabban hallható ily kifogásokra, mentegetődzésekre szándékozom rámutatni s azok alaptalanságát, tarthatatlanságát röviden föltüntetni.

1. Egyebek közt a gyakoribb szent áldozás ellen ezen kifogást emelik: *«Azelőtt gyakoribb szent áldozás nem volt szokásban, mégis üdvözültek: most egyszerre mért nem mehetne ez így»*. A felelet: ellenkezőleg, az első keresztény századokban a naponkénti áldozás általánosan szokásban volt. Tudjuk, hogy a szent áldozáshoz járultak a hivek, valahányszor a misén jelen voltak. A szentmisét pedig a világ minden kincseért sem mulasztották volna el. S nemcsak az «ájtatos női nem» tanusította e buzgóságot a szent áldozásban, hanem férfiak s ifjak egyaránt.

2. Sokat hangoztatott mentegetődzés ez is: *«Mit szólna a világ, ha gyakrabban járulnék a szent áldozáshoz!»* Én pedig azt kérdelem: mit szólna hozzá Isten s mit szólna, ha egyáltalában nem járulnál a szentségekhez? — Attól félsz, mit mondanának az emberek, ha gyakrabban áldoznál. De kik is azok az emberek? A hitetlenek s vallásgunyolók bizonyára nem; ezek nincsenek ott a templomban, ezek nem látnak, mikor az Ur asztalához járulsz. De hát akkor kik csodálkoznak rajtad, kik botránhoznak meg azon, hogy a szent áldozáshoz járulsz? Ismerőseid. Tartok tőle, hogy nem azon

ütköznek meg, hogy valaki a szentségekhez járul, hanem azon, hogy olyan botrányos élet mellett hogyan merészkedel a legméltóságosabb Oltáriszentséget gyakrabban magadhoz vened. Tehát előbb irtogasd ki szivedből a burjánt, a gázt, távolítsd el a botrányköt s akkor senki sem ütközik meg azon, hogy gyakrabban fogadod magadba a szentségi Jézust.

3. A lanyha lelkek azzal is mentetetődznek, hogy «*nincs idejük a gyakrabbi szent áldozásra*». Mily kicsinyes kifogás! Még akkor is, ha csakugyan annyira lekötne őket munkásságuk, hogy alig szakíthatnak maguknak kis időt, rövid pihenőt. Alig hiszem, hogy néha napján, legalább egyszer a hónapban ne lenne valakinek kis szabad ideje, egy félórácska vagy egy óra, a mi elegendő, hogy a szent áldozáshoz járulhasson. Igazán bámulatos, mindenre van idejük némelyeknek: színházba, estélyekre, multságokra, társaságba járnak, a kaszinóba, kávéházakba ellátogatnak, kirándulásokban részt vesznek stb., csupán arra nem jut idejük, hogy halhatatlan lelkük ügyével törődjenek. De hát ők lássák!

4. Talán magad is azt fogod mondani, hogy «nem vagy elég jámbor, *méltatlan* vagy arra, hogy gyakrabban áldozál». De gondold meg, hogy a gyónás és szent áldozás nem annyira a jámbor, mint inkább a bűnös emberekért lett behozva; ép úgy, mint az orvosság nem az egészségesekért, hanem a betegekért s a gyengélkedőkért van. Mi lenne velünk, ha nem táplálkoznánk? — Elernyednénk s elébb-utóbb éhen

halnánk. Honnét van az, hogy sokan a hitben erőtlenek, az erényekben annyira gyöngék? Mert nem táplálkoznak az erők kenyérével, «a választottak gabonájával, a szüzek élető borával, az angyalok eledelével, az elrejtett mannával».¹

5. Némelyek azzal mentegetik magukat, hogy azért nem járulnak a szent áldozáshoz gyakrabban, «nehogy az *merő szokássá* válják». Tényleg nagy baj volna, ha valaki tisztán szokásból járulna a szentségekhez, nem pedig áhitatból, buzgóságból. De ezen bajnak nem úgy kell elejét venni, hogy ritkán vesszük magunkhoz a legméltóságosabb Oltáriszentséget. Teljes igyekezetünkben azon leszünk, hogy mindig jó előkészülettel, nagy összedettséggel, mély áhitattal vegyük magunkhoz Jézusunk szent testét.

6. Mások ismét ezzel a kifogással állnak elő: «De ha minden hónapban vagy még többször is járulok a szentségekhez, *nincs már mit meggyónnom*». Ha csakugyan így van, akkor — gratulálok. Hiszen épen ennek kellene a gyakoribb gyónás és szent áldozás gyümölcsének lennie. Másrészt a gyakoribb gyónás által még a kisebb hibákra is annyira figyelmessé leszel, hogy még többet gyónhatsz meg, mint azelőtt. A virágágyból csak úgy irthatjuk ki a dudvát, a gyomot, ha gyakran megvizsgáljuk; így vagyunk bűneinkkel is.

7. Sokszor hallható kifogás ez is: «De én gyónhatom s áldozhatom, a hányszor akarok, *mindig csak ugyanoly bűnös maradok*». — Nos, meddig próbáltad meg s a helyes módon-e? Próbáltad-e félévig vagy egy évig? Ha ezen idő alatt gyakrabban járultál a szentségekhez, úgy lehetetlen, hogy a javulás be ne következzen; valamint lehetetlen, hogy a meleg kályhánál valaki föl ne melegedjen. — Mit tartanánk az olyan emberről, ki azt mondaná: «Én azért nem közeledem a meleg kályhához, mert fázom». Vagy pedig: «Nincs szükségem orvosságra, mert beteg vagyok». Ugyancsak furcsa fogalmat alkotnánk az ily emberről. Hasonlóan megütköznünk kell azoknak eljárásán is, a kik azért nem járulnak gyakrabban a szentségekhez, mert bűneiktől nem szabadulnak azonnal.

8. Számtalanon mentegetődznek így is: «De én nem szivesen gyónom; *a gyónás, terhes, nehéz*». — Hát gyónjál kelletlenül. Ez így van minden gyónóval; élvezetet természetesen senki sem talál a gyónásban. Hova jutnánk, ha ki-ki csak annyit dolgozna, a mennyit szivesen tesz? S ha az emberek a pénz kedvéért gyakran borzasztóan fáradoznak, sok dolgot megvonnak maguktól, nem kell-e halhatatlan lelkünk s örök üdvösségünk érdekében a gyakori gyónás és szent áldozás csekély terhét magunkra vennünk? Hát még mit szólnának azok, kik a gyónás terhes voltáról panaszkodnak, ha, mint a régi keresztényeknek, nyilvánosan kellene vezekelniök.

¹ Az Oltáriszentségről szóló letenye fohásza.

Tégy le tehát minden kicsinyes előítéletet, győzd le kényelemszeretetedet, siess oda, járulj gyakran a kegyelem forrásához, mely kimeríthetetlen bőséggel fakadoz Jézus legszentebb Szívéből a legméltóságosabb Oltáriszentségben.

De talán azt kérdezi valaki: «Hányszor kell az Ur asztalához járulnom?»

Az 1848. évben halt meg Chinában Perboyre János hithirdető vértanúhalált Jézusért. Első szent áldozásától fogva, föltételéhez hiven, havonként egyszer s a főbb ünnepek alkalmával magához vette a lelki eledelt s e mellett áhitata oly nagy volt, hogy az ember angyalt vélt látni az áldozatópadról. S épen az Oltáriszentség gyakoribb vételéből meritett erőt, hogy hithirdetővé legyen s vértanúhalált szenvedjen.

Ha te ily nagy dolgokra nem is vagy hivatva, mégis bármely állapotban élj, a gonosz lélek, a világ s a rosszra való hajlam ellen vívott harcban szerfölött nagy erőre, mennyei erőre van szükséged. Szerezd meg, mint ama szentéletű hithirdető a gyakoribb szent áldozásban.

A gyakoribb szent áldozás alatt nem csupán a hetenkénti, kétheti, hanem a havonkénti áldozást is értjük. Tűzd ki magadnak megváltozhatatlan szabályul, hogy legalább minden négy vagy hat héten közeledel az Ur asztalához; vagy ha ez nem mindig lehetséges, ne halaszd a szentségekhez való járulást nyolcz vagy tiz hétnél tovább. Halljad szalézi szent Ferencz szavait: «A következőket teljes meggyőződésből mondom: azok, kik igaz jámborságra törekszenek, ne halaszszák soha a szent áldozást egy hónál továbbra.¹ Sőt talán lelki állapotod olyan, hogy a gyóntatóatyának még a hetenkinti vagy kétheti áldozást is sürgősen javasolnia kell.²

Till Kálmán.

Legyen ünnep széles e hazában!

KINEK tiszteletére? A királyok Királyának az ő dicsőséges bevonulásakor. Melyik napon? Fehérvasárnapon. Hová vonul be? Ártatlan, kedves gyermekszívekbe. Tudjuk, ugy-e, mennyire szerette édes Jézusunk a kisdedeket?! Gondolhatjuk, mily jól érezte magát közöttük, mily nyájas, mily szeretettel teljes volt hozzájuk, mennyi kedvesség, mennyi örvendezés látszott egész lényén, ha közöttük volt... És nem gondolt a hely, az idő alkalmatlan voltával, nem sokféle teendőivel, nem még kimerült fáradtságával sem, ha arról volt szó, hogy édes-kedves kisdedeivel lehessen!... Engedjétek a

¹ Philothea, II. rész, 22. fej.

² V. ö. Cölestin Muff, O. S. B.: Hinaus ins Leben. Einsiedeln, 1902. S. 226. — Tóth Mike, S. J.: Lelki kalauz. Szatmár, 1896. 153. l. — Tóth Mike, S. J.: Lélekmentő. Szatmár, 1895. 202. l. — Huguet: Die Andacht zur heiligen Eucharistie in Beispielen. Regensburg, 1864. S. 225.

kisdedeket hozzám jönni, ne tiltsátok el őket tőlem, hisz' ilyeneké a mennyek országa!

Természetes, mikor az ő ártatlan szivecskéik legjobban hasonlítottak Jézus legszentebb Szívéhez! Mikor kedves szemekből oly édesen sugárzott a lélek tisztaságának fénye! Mikor kicsi kezecskéiket oly szépen kulcsolták imára, a kezeket, melyeket a bűn be nem szennyezett! És a drága Jézus sietett e nemes, tiszta hajtásokat minél előbb magának lefoglalni, saját szőlőjébe átültetni. Jóságos Szívének egész szeretetével felölelte, magához szivta, egész odaadással oktatta, tanította, nevelte őket. S az ártatlan kisdedszív mit sejt meg, mit vesz észre, mit érez meg előbb, mint a szeretetet? Főképp ha ez egy époly ártatlan, nem, végtelenszer szentebb, isteni Szívől jön?! Első pillantásra megérezték a szeretetnek e lehelletét, az ártatlanság és szentség ez égi illatát az Ur Jézuson és egész természetesen, majdnem ösztönszerűleg, a szív egész bensőségével, a lélek teljes odaadásával simultak, tapadtak a jóságos, a szerető, a kedves édes Ur Jézushoz!...

Vonjuk le ezekből a tanulságot. Ha az Ur Jézus e földön jártában oly nagyon szerette a kisdedeket, nem szereti-e azokat most is épúgy? Ha oly szives-örömezt időzött közöttük, ha oly nagyon vágyódott utánuk, nem vágyódik-e most is épúgy? Ugyanaz a Jézus Krisztus, ki e földön jártában oly forrón szerette a kisdedeket, ugyanaz az Ur Jézus van jelen az Oltáriszentségben. Ugyanazon isteni Szív dobog szeretettel a szent Ostyában, mely ugy vágyódott az ártatlanok után! Ki nem látná ebből, mennyire szereti a szentségi Üdvözítő a kisdedeket! Ki nem volna meggyőződve arról, mily forró vágygyal kívánkozik a szentség ház isteni Királya az ártatlan-tiszta, gyermeki szivekbe! «Desiderio desideravi», óhajtva kívánja, hogy az ártatlan lelkekbe először bevonulhasson, hogy a tiszta szivekben trónját felüthesse, azokat magának meghódíthassa, lefoglalhassa örök-hűséges szeretetre!...

S ha örömmel látta a drága Jézus azon jó anyák szorgoskodását, kik siettek kisdedeiket hozzája vinni, mily örömmel nézi az Oltáriszentségből azon jó lelkiatyák szorgoskodását, a kik semmi fáradságot nem kimélnék, hogy a kisdedeket Jézus köré gyűjtsék, hogy szívüket-lelküket minél jobban elkészítsék az Ő számára, hogy e szivek azután minél szorosabban egyesülhessenek vele, minél bensőbben forrhassanak vele össze holtigtartó, nem, örökké tartó szeretetre!

Ha megintette a jó Jézus a tanítványokat, mert nem akarták hozzábocsátani kedves kisdedeit, ebből világos, hogy szerette volna, rendkívül örvendett volna annak, ha a tanítványok akadályozás helyett ellenkezőleg megkönnyítették volna a gyermekeknek, kedvessé, emlékezetessé tették volna nekik a vele való találkozást. Nem természetes hát, hogy a legnagyobb örömére fog szolgálni a szentségi Ur Jézusnak, ha az ő választott barátai, az oltáregyleti tagok a kisdedek szívébe való első bevonulása ünnepét minél

szébbé, minél fényesebbé, minél emlékezetesebbé, minél dicsőségesebbé fogják tenni?!

Fogjunk tehát serényen a munkához! Az oltáregyesületi papok lássanak hozzá szívük egész buzgalmával az első áldozók előkészítéséhez! Nekik ez kétszercsen kötelességük. Ne kíméljenek időt, se fáradságot ez igen fontos cél érdekében! S ha célzott akarnak érni, ha munkájukra dús sikert, bő áldást várnak, tanuljanak módszert az édes Jézustól. Hozzá hasonlóan legyenek leereszkedők, nyájasak, odaadók, szeretettel teljesek a kisdedekhez! A mennyi kedvesség csak kitelik lelküktől, a mennyi színező képesség képzelőtehetségüktől, a mennyi szeretet van szívükben, a mennyi élénkség, gyermekdedség, lelkesülés csak van bennük, azt mind öntsék bele az Oltáriszentségről adandó tanításukba, hogy a kisdedek kiérezzék szavaikból az Ur Jézus szeretetét. Akkor imponálni fog nekik az első szent áldozás, akkor vágyódni fognak epedő szívvel utána és ha egyszer a jézusi szeretet lángja bele kapott abba az ártatlan szívbe, nem alszik az ki onnét többé!

Krisztus fölkent szolgálói, nemcsak, de legbizalmasabb barátai, oltáregyesületi papok! lelkesítsen benneteket e fönséges munkára annak meggondolása, hogy ez a nap egyetlen lesz e gyermekek életében! Ugy-e, mennyire fáj az nekünk, ha mások közönyösek, nemtörődők, hánya-veti viselkedésük azzal szemben, a mi ránk nézve életbevágó, nagyrabecsült, egyetlen!... Lám és e nap legfontosabb, legdrágább és egyetlen e kedves gyermekek egész életében! Ne közönyösködjük hát el, ne hányjuk-vessük össze-vissza, ne hamarkodjunk el az arra való előkészítését! Bizony fájna nekünk is, ha velünk úgy tennének és keserűen fájna e kisdedeknek is később, valahányszor később buzgó, jól elkészített első-áldozókat látnának és a saját készületlen vagy felületesen elkészített első áldozásukra vissza gondolnának!...

Nem rút érzéketlenségre, nem durva lelkületre vall az, ha valaki fitymálja, se teszi, se veszi azt, a mi másnak szent, kedves, drága? Lám, ilyen sajnálatos bizonyítványt állítanak ki magunkról, ha át nem éreznők munkánk fontosságát, ha egészen magunkévá nem tennők e gyermekek szent ügyét és lelkünk egész buzgalmával nem dolgoznánk érdekében! Annyival is inkább, mert soha az a gyermekszív és lélek az Oltáriszentség megszeretésére oly fogékony nem lesz, mint most, midőn még ártatlan, midőn még az élet nehéz gondjai, sorvasztó terhei reá nem nehezednek! Ne engedjük elsiklani a kedvező alkalmat, mert lehetséges, hogy az soha többé vissza nem tér és sok gyermek talán épen e mulasztásunk miatt egész életére meg lesz fosztva az angyali eledel üdvös hatásaitól és tán el is kárhozik, pedig buzgó előkészítéssel egész életére megmenthető és az egész örökkévalóságra üdvözíthető lett volna!...

Ti pedig, a kiket nem a fölszentelés tett Jézus papjaivá, hanem az igaz szívbeli szeretet avatott föl az Oltáriszentség apostolaivá, ti, az oltáregyesület

világi, főképp női tagjai, siessetek, buzgólkodjatok, hogy isteni Királyotoknak az ártatlan szivekbe való első bevonulását széppé, fönségessé, dicsőségessé tegyétek! Ne kiméljetek időt, se munkát, se fáradságot, semmi áldozatot, hogy a kisdedek első szent áldozása minél fényesebb, minél pompásabb legyen! Szép ruha, virágdísz, harangzugás, tömjénillat, de minek soroljam el? Mindaz, a mit figyelmes szeretet, gyöngéd találékonyság, szivélyes finomság csak kigondolhat, az mind halmozódjék föl az szentségi Ur Jézus dicsőségére.

S méltó dolog, hogy ez így történjék? Gondolom, de mennyire illő! Mert ha fényes ünnepséget ül egy egész falu, város, midőn egyetlenegy ujonszentelt pap első szentmiséjét bemutatja, nem méltányos-e, hogy fényes és pompázó ünnep legyen az a nap, a midőn nem egy, de több, sok ártatlan szivbe először vonul be az ég és föld Királya? Nem annyi-e e gyermekeknek az első szent áldozás, mint az új papnak az ő első szentmiséje? Hogy ez utóbbi ritka, amaz pedig évente van, ez semmit sem von le az első szent áldozás fönségéből és magasztosságából és az ünneplés jogosultságából. Avagy mert az édes Jézus ily módon gyakrabban tanusítja és többeknek az ő végtelen szeretetét és leereszkedését, azért talán kevesebb figyelmet és szeretetet érdemel?

Gondoljuk meg ehhez még azt, hogy mennyi áldással jár egy igazán fényes, pompázó első áldozás ünnepsége! A kisdedek lelkére mély, soha ki nem törülhető benyomást gyakorol! E behatás alatt egész életükben valami nagynak és fönségesnek tünik föl előttük a legméltóságosabb Oltáriszentség! E behatás eredménye lesz, hogy mindig élő lesz hitünk e nagy Szentség iránt, mindig mélységes lesz imádatuk, szeretettel teljes lesz szent áldozásuk! És ha talán a rossz utra tévednének, akárhányszor épen az első szent áldozásra való visszaemlékezés, a gondolat akkori buzgóságukra, az emlékezés akkori örömeikre és boldogságukra, ez meglágyítja bűnös szivüket ez eszközli szivbeli megtérésüket. És még a halálos ágyon is mily édes örömmel gondol vissza a szegény beteg az ily első szent áldozásra, mennyi vigaszsal, mily szent békével tölti el szivét-lelkét a reá emlékezés!

Egy ily gyönyörű első áldozó-ünnep igen üdvös hatást tesz az egész népre. Igen sok emberben fölkelte az emlékezést saját első szent áldozására, akkori ártatlanságára és a jókat megerősíti a jóban, a rosszaknak pedig sokszor épen ez hozza meg, mint külső malaszt (*gratia externa*) az igaz szivbeli megtérést. Mindezen nagyszerű hatások azonban — épen mivel az érzéki behatáson alapulnak — csak ott vannak meg, a hol az első szent áldozást kellő fénynyel, diszesen ünneplik meg. A hol ellenben csak igy-ugy, közömbösen veszik, ott e nagyszerű eredményeknek a lelkek nagy veszteségére se hire, se hamva...

S mily nagy örömet szerez a gyermekek szüleinek egy ily ünnepség,

mily hálások érte! Nincs az a fontos és nehéz szolgálat, melyet oly nagyra becsülnének, mint ezt!... Ha ellenben nem így járunk el? Egy uri nő sirva panaszkodott nekem, hogy gyermekének egyszerűen, minden ünnepélyesség nélkül, vasárnap a második harangzugáskor nyujtották az első szent áldozást!

Legyen tehát ünnep széles e hazában! Minden város, minden falu ünnepeljen az első szent áldozáskor! Legyen e nap az egész nép közös ünnepe! Legyen ez ünnep a buzgó előkészítés, oktatás folytán bensőséges, mély, áhítatos, legyen külsőleg fényes, pompás, dicső! Ne kiméeljünk érdekében semmi fáradságot! Az édes Jézus szeretete, a gyermekek óriási lelki haszna, a hivek épülése, a szülők örök hálája lesz bőséges és édes jutalma fáradozásunknak!

Az Eucharisztia Zenéje

Irta: JÁROSY DEZSŐ.

V.

AHOL ketten, vagy hárman összejönnek az én nevemben, ott vagyok közepettök.»¹ Elhangzott hát az Üdvözítő ajkairól az ima liturgiája. Az utolsó vacsora ígéretéhez, az örökáldozathoz járul még a nyilvános istentisztelet kifogyhatatlan gazdagsága. Belső lényegét az Üdvözítő precizizozta, de ruhája, színe, épülete és szava az Egyházra van bízva. Mennyi művészet, mennyi fény és pompa nyilatkozik meg e pazar külsőben, mely a természetfölötti belső fönségéből és szépségéből áradhat csak felénk. A belső ihletet, minden művészi momentumot: lendülettel, kifejezéssel, érzéssel látta el századok vallásos művészetét.

Nem tudom fölfogni az egységet, szabályszerűséget, a törvényszabta rendet, ha a liturgia keretébe nem illeszttem az Egyház zenéjét is. Kezdetleges zenestil lehetett az első keresztények zsoltáréneke, hagyomány nem örzi tartalmát; nem ismerjük tónusait, sem melódiáit; de annyi bizonyos, hogy e szerény énekforma is a liturgia közvetlen szolgálatába szegődött. Az eucharisztia középpontját, a szentmiseáldozatot szolgálták a hívők énekei; a hívők maguk is a liturgikus cselekmények közvetlen tanúi és közreműködő faktorai voltak. Szent Tamás «Pange lingua»-ja nem létezett, a gregorián tizenkét módusa szintén ismeretlen volt. A liturgia története nem is keres anachronizmusokat letünt századok eseményeibe: mindazonáltal az egy és változatlan tanítás értelme nem változik, az Egyház nem ad föl elveket. Liturgia terén érvényesül a zeneművészet s történelme is csak annyiban méltó pozitív

¹ Mát. 18., 20.

figyelemre, a mennyiben a liturgia cselekményeit szolgálta a zene minden életnyilvánulása: akár szent Gergely neumáit, akár a kontrapunktisták szövevényes polifoniáit, akár a XVIII-ik század romlott és prostituált concert-stiljét veszem figyelembe.

A liturgia tehát minden egyházzenei ihlet létrehozója, mely az Ur szolgálatára ajánlja föl erejét s tehetségeit. A liturgia bensősége hordozója tehát ama szeráfikus, tulvilági danának is, mely a mi Szeretetkirályunk trónusát veszi körül szüntelen. Eucharisztikus zenei univerzum: dallam, összhang, polifónia — ezek mind a liturgiáért vannak, a liturgia pedig végelemzésben: az oltár szeplőtelen Bárányának méltó megünnepléséért. A két fogalom tehát szorosán fõdi egymást: *a liturgia zenéjének szépsége és fönsége az eucharisztia kifolyása és követelménye.* A valódi egyházzenei intelligencia tehát, mely a szív hangjaival adorál, a mennyiben méltókép akar részesülni az Egyház hivatalos istentiszteletében és eucharisztikus szolgálatában, annyiban fiui engedelmisséggel viseltetik a «Musica Sacra» Istentõl rendeit szabályozója és fölügyelõje, az Egyház örök tekintélye iránt, mely Krisztus változatlan akaratán alapul. Az Egyház szertartásaiban és énekében a külsõ istentisztelet a jogfejlõdésnek szükségszerû következményeiben alakul ki; isteni parancs nem szabályozza: innen a pápák, zsinatok rendeletei, a rituskongregáczió mûködése, a rubrikák parancsai és direktívái.

A liturgia tehát a papi hivatal folyománya, s mint ilyen, engedelmisségre szólítja az eucharisztia zenéjének szerzõjét és énekesét. Mi az elsõt illeti, vallásos, mélyen érzõ szív nélkül lehetetlen olyan mûvészi emoció, mely a liturgia tekintélyére vezethetõ vissza. A legliturgikusabb és leghivatalosabb énekstil szerzõi — szent Gergely és szent Ambrus — imádkozva irhatták csak azon elévülhetetlen zenei kompozíciókat, melyeket tisztán õrzött meg tizenhárom század változatlan zenei hite. A legenda nimbusa ékiti szent Gergely zenei illetét, mely mint igaz mintakép, legközelebb állott a liturgia eredeti forrásához.

Az eucharisztia zenéjét tehát két fogalom alkothatja meg együttesen: liturgia és zenemûvészet. E kettõ olvad össze közös fogalomba s neve: liturgikus zene. S minthogy az eucharisztia zenéje föltétlen meghódolást követel a liturgia tekintélyével szemben, következésképp az eucharisztia liturgikus zenéjének szerzõje is aláveti magát az Egyház mindazon pozitív rendeleteinek, melyek a zenére, mint szorosán vett egyházi mûvészetre vonatkoznak.

Ez már más légkör, ez az engedelmisség szava, mely csak az eucharisztia imádójának természetfölõtti kegyelme. Zenei ambíció, ne légy vakmerõ, a mi eucharisztikus templomunkban csak úgy lesz helyed, ha engedelmisséggel keresztelt meg a zenemûvészet. Nekünk nem elég a brilláns technika, nekünk kevés az élénk és szárnyaló zenei képzelet, csekély a mély és kifogyhatatlan invenczió, mitsem ér a lángész bámulatos szemfényvesztõ

műve, hanem az engedelmesség e tulajdonságok állandó kiserője. Ha eucharisztikus akarsz lenni, előbb tégy liturgikus hitvallást s ha a «Credo» legkisebb pontja ellen vétesz, már nem vagy méltó az eucharisztikus zeneszerző nevére, mert az Egyház az eucharisztia imádóitól és zenészeitől várja joggal az engedelmesség leghősibb fokát. Tehát imádd előbb lelkedben a tabernakulum királyát s úgy próbáld zenei ajkaidra venni az ő dicséretét: hidd el, többet művelsz, mint ha az összhangzástan és zeneszerzés legkényesebb pontjait forgotod éjjel-nappal. Akkor nem hibázol, akkor önmaguktól mulnak a földött és nyitott ötödök és nyolczadok, akkor nem lesz monotonia, hanem kellemes harmónia, mert az eucharisztia melege adta a tehetségnek a szükséges emelkedettséget: a zenei inspiráció nélkülözhetetlen föltételét. Azért, ismétlem, liturgia nélkül el sem képzelhetni az eucharisztia zenei birodalmát, mert ez: *contradictio in terminis*.

A történelem tanulságai bizonyítják, hogy *a zeneművészet csak akkor járt az egyháztól számára kijelölt uton, mikor liturgikus volt s ezzel együtt engedelmes*. Az eucharisztia éneke is csak akkor felelhetett meg valódi rendeltetésének, mikor az Egyház törvényhozó testületének szavaira figyelmeztett. A világi sziveknek mindig kemény volt a parancs. Zenei szabadságot és szabadosságot akartak élvezni még a templomban is. Azért odavittek a színházból és concertteremből mindent, a szenvedélyt, a művészi önkényt, az érzelgősséget, a hatásvadászatot, a közömbösséget — szóval mindent, mi profán és léha. Csak az imádságot és eucharisztikus szívet, ezt nem ismerték s így nem is lehetett liturgikus azon zene, mely csak a csapszéknek és színház zajának volt hitvány paródiája. Mennyi félreértés, mennyi zenei bűn?

Jövönk eucharisztikus zenéje, neked elég volt a tanulságból. Látod, hová vezet az önfejű művész szubjektivizmusa, kinek fölfuvalkodottsága megveti és lenézi az egyháznak liturgikus szavát. De végre is önmagát végzi ki e meghasonlott irány, mely liturgikus alap nélkül nem lehet az Ur Jézus lakóhelyének állandó vendége. A hol áhitat és imádás honol, ott nem boldogulhat a zenei hitetlenség és megátalkodottság, a bűnös liturgikus liberalizmus.

• Félre tehát az öntelt zeneművészet keserű czukorkáival és abszurd ábrándjaival, mi az egyház igaz, engedelmes szellemében akarjuk virágoztatni az eucharisztia zeneirodalmát.

Az eucharisztia zeneprogrammjának ötödik pontja tehát: hitből és imádságból sugárzó föltétlen meghódolás és engedelmesség a liturgia tekintélyével szemben.

Első áldozás a tengeren.

AJERUZSÁLEMI eucharisztikus kongresszusra főleg a francia egyház készült s képviselete valóban impozáns volt. Csak egy hajón két püspök, a tullei és a luxemburgi és 175 áldozópap indult a szentföldre. A hajó, melyen a zarándoktársaság a nagy utat megteendő volt, a «Poitou», már utrakészen állt Marseille kikötőjében. Huszonegy oltárt állítottak fel rajta, hogy a papok a tengeren is misézhessenek s tabernakulum is volt Szent-séggel, hogy az Ur Jézust, kit dicsőíteni indultak, szünet nélkül látogathassák és imádhassák.

Utközben egy matrózinas, Jossik Péter, megvallotta beszédközben az egyik papnak, hogy még sohasem részesült a szentáldozásban, jóllehet szive vágya, hogy mipt minden jóra való katolikus ifju, az Ur asztalához járulhasson. A papnak tetszett a fiu modora, kikérdezte tehát törül-hegyre, hol született, kik voltak szülei, milyenek voltak életkörülményei. Megtudta tehát rövidesen, hogy a kis hajósuhancz Bretagneban, Jean de la Merben született. Anyja az elmúlt évben még élt s boldogan mutatta Péternek nővérét, ki virágvasárnapján hófehér ruhában, fején koszorúval, arcán boldog és ártatlan mosolylyal indult társnőivel a templomba, az első szent áldozásra.

— Mához egy évre te is oda járulsz majd első izben az Ur asztalához s te is oly szép és boldog leszel, mint nővéred — mondá örömtől repeső szívvvel a szerető édes anya.

De bizony más volt megírva az élet könyvében. A jó asszony néhány hét múlva meghalt s Jossik Péter teljesen árván maradt. Azonban gondjába fogadta a fiát nagybátyja, Jossik Ferencz, a «Poitou» régi, jó matróza s a hajóra hozta Péterit, hol már néhány hónapja inaskodott.

Érdekkel hallgatta mindezt a fiuval társalgó pap s mivel látta, hogy védenczének vallási ismeretei vajmi gyarlók, elkezdte őt oktatni s előkészíteni az első szent áldozásra. Midőn partra szálltak, a fiut egy páter gondjaira bizta, hogy az még behatóbban foglalkozzék vele.

Három heti palesztinai tartózkodás után hazafelé indult a zarándok-sereg. Közben a fiu eléggé ki lett oktatva s pártfogója elhatározta, hogy az első szent áldozáshoz bocsátja. A kapitánya mindent elkövetett, hogy az első áldozás napját ünneppé avassa s a hajót, mely huszonegy oltárával uszó székesegyházhoz hasonlított, fényesen földiszította. Közben a fiu nagybátyja, ki — mint afféle tengeri medve, első áldozása óta sohasem járult a szent-ségekhez — szintén elhatározta, hogy öcscsével együtt áldozni fog.

Valósággal elsőrendű ünnep volt az, midőn e két lélek magához vette Urát. Az egész hajón öröm uralkodott, midőn a seregek Ura ott künn a végtelen vizen megjelent gyermekei között s két igénytelen szolgájának lel-kébe költözött.

A derék hajóskapitány az ünnepi alkalom öröme fényes lakomát rendezett s Péterünk, kit áldozása után a tullei püspök meg is bérmált, a két püspök között ült az asztalnál.

Délután a lehető legnagyobb pompa kifejtése mellett szentségi körmenetet tartottak a hajón, melyen a kapitány összes tisztjeivel teljes díszben vett részt s ez volt a bájos ünnep méltó befejezése.

Néhány hónap mult el azóta s október elején a marseillei híres bucsujáró templomnak, a Notre Dame de la Garde-nak főoltára előtt körülbelül husz ifju térdelt, kik Jeruzsálembé, a «fehér atyák» noviciátusába készültek. Ott térdei a fiuk között, kik az ég királynéjának, a «tenger csillagának», a «hajósok védasszonyának» ajánlják magukat, a mi Jossik Péterünk is. Az a páratlan első szent áldozás annyira megihlette szívét, hogy azóta nem tud Jézusától elválni. Neki ajánlja tehát egész életét, kinek köszönheti legfőbb boldogságát.

Odahaza a Bretagneban pedig a fiu nővére már azon töri a fejét, mily csipkét himezzon az alba számára, melyben öcsce az első szentmise-áldozatot fogja bemutatni.

Egy protestánst megtérit az Oltáriszentség.

JELES művész már jelenleg az illető, ki megtérésének történetét imigy mondta el: «Atyám kis hivatalnok volt s családjával együtt meglehetősen szerény viszonyok közt élt, azonban lassan bár, de mégis gyarapodtunk. Ekkor hirtelen, mint derült égből lecsapó villám, következett be mindkét szülőm halála. Árván maradtunk bátyámmal. Ez egy könyomatos műhelybe adott mesterségbe s attól fogva édes-keveset törődött velem. Keserves volt nagy elhagyatottságom. E szomorú órákban be-betértem a katolikus templomba, mely mindig nyitva állt. Letérdeltem itt az oltár lépcsőjére, mert — jóllehet senkivel sem beszéltem még e dologról — mégis éreztem, hogy Isten itt egészen máskép van jelen, mint a mi protestáns templomunkban, hova rendszeren eljártam minden vasárnap a prédikációra, de a hol semmi sem tartott vissza, ha a beszédnek s az éneknek vége volt. Egy szép napon bátyám átad néhány forintot s azután kijelenti, hogy ez örökségem s egyben tudtomra adja, hogy tovább nem viselheti gondomat s nem áldozhat többet rám. Én tudtam, hogy bátyám nem oly szegény, hogy így kelljen velem bánnia, de visszaszoritottam elétörő könnyeimet, félrevonultam szegény padláslakásomba s ott tengettem életemet. Kenyéren és vizen kívül más alig jutott, de a vagyonomat tevő néhány forint így is rohamosan fogyott. Egyszerre csak egy reggel azon vettem magam észre, hogy egynapi életemre valóm van még, azután pedig elkezdhetem a koplalást. Arra, hogy

szivtelen bátyámhoz forduljak, gondolni se akartam, de nem is lettem volna képes magamat e lépésre elhatározni. Szorult helyzetemben eszembe jutott, hogy fölkeresem még egyszer kedvencz helyemet a katholikus templomban a tabernákulum előtt s azután örök bucsut mondok neki és világgá megyek. Be is tértem a templomba — senki sem volt ott. Letérdeltem az oltár lépcsőjére s elmondtam a jó Istennek, *kinek jelenlétét éreztem*, minden bajomat és keserűségemet. Ki se mondhatom, mily nyugalom szállta meg erre szívemet. Szinte boldogan mentem műhelyembe s munkához láttam. Néhány percz múlva behivat mesterem s mintegy megváltó kijelentés gyanánt tudtomra adja, hogy szorgalmam és ügyességem lehetővé teszik számára, miszerint ezentul hetibért fizessen nekem. Meg voltam mentve. Jövöm biztosítva volt. Örömtől repeső szívvel tértem be munka után a templomba s könyvek közt rebegtem el hálaimámat a szentségház előtt. De mindeddig nem gondoltam arra, hogy katholikussá legyek. Tizennyolcz éves voltam, midőn annyi megtakarított pénzem volt, hogy kimehettem a müncheni festőakadémiára. Ott kinn egy ködös, nyirkos novemberi estén megszokott sörházamban az ablak melletti asztalnál ép szerény vacsorámat költöttem el. Egyszerre csilingelést hallok s kitekintve az ablakon, látom, hogy az Oltáriszentséget viszik beteghez. De meglepett, hogy senki sem kísérte a Szentséget vivő papot. A zord idő visszatartotta az embereket. Erre hirtelen az a gondolatom támadt, ha a katholikusok nem teszik meg, megtisztetem én az Urat s az asztalon hagyva sörömet, úgy hajadonfővel egy pillanat alatt az utcán termettem s kíséretébe szegődtem a beteget látogató papnak. Elkísértém egész a beteg házáig, hol a pap megfordult, hogy, szokás szerint, áldást adjon a Szentséggel a kíséretre. De látván, hogy csak egy ember kísérte, megzavarodott s néhány pillánatig felém nyujtva tartotta a Szentséget. Ekkor hirtelen szívembe markolt valami, a mint ott a sötét estében szemtől-szemben álltam Istenemmel. Hangosan zokogva térdre borultam s a mint néhány percz múlva föleszmélve fölkeltem, kész volt elhatározásom, hogy katholikus leszek. Mindjárt másnap fölkerestem egy papot, ki kellő oktatásban részesített s azóta boldognak érzem magamat, hogy mindig jobban és jobban ismerem a szentségház Urát, ki előbb az anyagiakban segített, azután pedig szívem békéjét is megteremtette.»

Összes hátralékos előfizetőinket kérjük, sziveskedjenek az előfizetési díjakat minél előbb beküldeni. A lap kiadása óriási költségeket hárt az Oltáregyesületre, s ha a díjak pontosan be nem folynak, a lap kiadási költségeinek hiányát csak az egyesület szent céljainak rovására lehet

pótolni. — Egyben kérjük régi előfizetőinket, kegyeskedjenek ismerőseik körében lapunkat ajánlani, őket előfizetésre buzdítani, mert csak az előfizetők számának tetemes emelkedése esetén lehet a fokozott igényeket kielégíteni.

Ágnes vagy az Oltáriszentség kis menyasszonya.

o o o o Angol regény o o o o

Fordította: FLUCK JOLÁN.

(Folytatás.)

A HÖLGY nem felelt. Volt valami a leányka arcán s mozdulataiban, a mi bánatos emlékeket keltett föl lelkében. Könnyekre fakadt s csak akkor tért magához, mikor a frissítő-holtba ért. Itt egy asztal mellett ült Ágnes nagyanyja s a frissítők készítésével foglalatoskodott, miközben mosolyogva, gondtalan arczczal nézett maga elé. A falat szent képek, citromgalyak és virágfüzérék díszítették, valamint apró lámpácskák is, melyek már meg voltak gyújtva s szent János-bogár módjára fénylettek. Az asztalra egy ládika jég, néhány üveg tiszta kutviz, citromok és poharak voltak elhelyezve. A jó asszony megköszönte szives egyszerű modorában az urhölgynek, hogy kedvenczét hazakisérte s azután megkínálta üdítő limonádéval. Lady Ozanmore pedig, mert így hívták az urnőt, némi pénzadományt csusztatott Ágnes kezébe, azután felszállt kocsijába, mely őt a templomtól idáig követte, erősen föltéve magában, hogy ezt az érdekes ismeretséget fönn fogja tartani.

Hányszor jutott Lady Ozanmore-nak eszébe, míg otthonáig ért, a szegény világtalan gyermek eme mondása: «Ha szomorúság győtri szivét, menjen egyenest Hozzá és Ő megvigasztalja». A lady nem volt katolikus, mert különben fölfogta volna e szavak értelmét és igazságát. Az, a ki lejött az emberi nemet megváltani, folytonosan köztünk is maradt szeretetét kiönti valamennyiünkre. Velünk van éjjel, nappal, velünk a zajos nagyvárosokban, valamint a csendes elhagyatott falvakban is; mindenhol és mindenütt föltaláljuk Őt az oltárokon, hogy a fáradtaknak pihenőt, a szomorúaknak vigasztalást nyújtson s a sziveket megtisztítsa. Ott van mindig és senki sem mondhatja, hogy kereste Őt, de hasztalan. Boldog az, a ki megérti hívását! Még boldogabb, a ki folytonosan, legalább is lélekben, oltáránál időzhet, erre azután ráillenek a Szentírás eme szavai: «Enni fog a mézből, megizleli annak édességét; könnyei fölszáradtatnak s gyönyörrel fogja szürcsölni ama tiszta forrás vizét, mely a Megváltó sebeiből fakad». Oh minő boldogság! Az ilyenekhez szól az Ur Jézus, mikor ezt mondja: «Jöjjetek hozzám mindnyájan, a kik fáradtak és terhelve vagytok, én megkönnyítelek titeket!»

MÁSODIK FEJEZET.

Éjfél volt s lady Osanmore még egy percze sem hunyta le szemét. Gondolatai ismét és ismét visszatértek a vak leánykához. Maga előtt látta a kis angol szépséget s lágyan csengő hangját vélte hallani. Nem bírta megérteni, hogyan lehetett a koldus leányka oly boldog az előtt az oltár előtt, mely az ő szivét egészen hidegen hagyta. Mi tehát az igazság? kérdé magá-

ban tépelődve s nyugtalanul hánykolódva ágyán. Végre fölkel s kiült az erkélyre, remélve, hogy a friss levegőn lecsillapodnak majd fölizgatott idegei. Gyönyörű éj volt, olyan, mint a minőről a próféta szól: «Az egek az Isten dicsőségét és nagyságát hirdetik». Lady Osanmore oly figyelmesen vizsgálta a sötétkék égen ragyogó csillagokat, mintha csak a fényes igazságot akarta volna belőlük leolvasni. Az éj titokzatos csöndje, az illatterhes levegő kábitó lehellete megnyugtatta a hölgy fölzaklatott idegeit s kellemes zsibbadtság vett erőt egész lényén; ekkor közeledő énekhangokra lett figyelmes; az Oltáriszentség himnusza hangzott föl. Itt egy nyitott ajtó, amott egy kivilágított ablak mutatta, hogy még sokan vannak ébren; némelyek a körmenet-hez csatlakoztak, mások erkélyükről gyönyörködtek az elvonuló hivek ájtatos énekében. Valamennyiüknek tiszta, szép hangja volt s a himnusz, melyet énekeltek, a breviárium legremekesebb himnusza közé tartozott.

E körmenet valóban feltűnő s megható látvány volt; Lady Osanmoret egészen elragadta. A halványan tündöklő csillagok, a hold ezüst sugarai, a fölszálló virágillat, a tenger egyhangú, halk zugása, a föld és az égbolt némasága, az Istent dicsőítő emberi hangok: minden együttesen ajánlotta föl tiszteletét a titokzatosság fátyolával borított szentségi Jézusnak. És lady Osanmore lelkében e pillanat hatása alatt oly csodálatos változás ment végbe, hogy most már ő is, mint valami buzgó katolikus, föltétlenül hitte az Ur Jézus valóságos jelenlétét a legfölségesebb Oltáriszentségben. Könyei sűrűn omlottak alá arczán, kezeit összekulcsolá s mivelhogy a himnusz szavait nem ismételhette, ekként kiáltott föl: «Oh, ha így halhatnék meg, minő szép halál lenne! Istenem, milyen boldog az, a ki Jézussal szívében tér vissza hozzád!» Egyszerre csak az egyik erkélyen gyertyaláng ragyogott föl; a világosság erkélyről-erkélyre, ablakról-ablakra terjedt, míg az egész környék fényben uszott; nem maradt egyetlen zug sem kivilágítatlanul. A nép élő hitének eme látható jele olyan benyomást gyakorolt lady Osanmore szívére, úgy föllelkesítette őt, hogy szobájába sietett s égő gyertyákkal tért vissza, a melyeket az erkélyt díszítő virágok közé helyezett el, azután letérdelt, úgy imádván a háza előtt elvonuló Ur Jézust. Remek szép mennyezet alatt, a diszöröktől körülvéve, lépegetett a szentséget vivő pap; ezüst csengetyűk jelezték érkezését, a segédlelkészek egyike tömjént füstölt előtte, a másik keresztet hordott, tarka zászlók lobogtak az esti szellőben s a tömjénillat fölszállt az ég felé. A papokat nagy néptömeg követte, sokan akarták látni vagy vigasztalni a haldoklót, mert hát a menet oda iparkodott. Voltak azonban olyanok is, a kik tisztán vallásos érzésből csak egy darabig óhajtottak az Ur Jézussal menni.

E pillanatban lady Osanmore Jézus diadalmas jeruzsálemi bevonulására gondolt; akkor is temérdek ember vette Őt körül s pálmaágakat és virágokat hintettek utjára, a gyermekek pedig a tömeg előtt szaladtak, kiál-

tozván: «Hosanna, Hosanna Dávid fiának!» és Őt így a világ megváltójának hirdették. Lady Osanmore is ama föllángoló szeretetet érezte szívében az isteni Mester iránt, a mit akkor azok az emberek éreztek, de az ő hite is épen úgy, mint azoké, csupán csak szalmatűz volt, talán el is aludt volna rögtön, ha a menetet kísérő tömegben meg nem pillant egy gyermeket, a kiben a vak leánykára ismert.

Ugyan hogy járhatott a gyermek ily késő éjjel az utczán? Hitéből merített volna bátorságot? Lady Osanmore nem volt sem fiatal, sem merész; s bár Nápolyt igen jól ismerte, nem mert volna utczáin éjjel bolyongani; de mikor a vak leánykát meglátta, nem gondolkozott: fölugrott helyéről, gallérját hirtelen nyakába kerítette, lesietett a lépcsőn s az Oltáriszentség kis menyasszonya mellett haladva, követte a menetet.

A fényes utczát, a közteret elhagyták s szegényebb városrészbe kanyarodtak be, a hol a hozzájuk csatlakozó emberek kopottabbak, a házak pedig kisebbek és elhanyagolt állapotban voltak. De az ének még mindig hangzott s a sötét utczák Jézus közeledésére mintegy varázsütésre világosak lettek. Végre megálltak egy piszkos utczában, a minő Nápolyban igen sok található. Az ezüsthangu csengetyűk elnémultak; az emberek megihletve az Ur jelenlététől, letérdepeltek az utcza porába s ajkaik imákat mormoltak.

A ház, melybe a pap belépett, igen egyszerű, szegényes épület volt s csak olyan lakhatott benne, a ki lemondásból, önkényt választotta a szegénységet vagy nyomorban élt. Máskor lady Osanmore nem mert volna ezen a helyen, ebben az órában tartózkodni, most azonban valami csodálatos érzés vett rajta erőt, a mit sem áhíthatnak, sem kíváncsiságnak nem lehetett mondani. Önkénytelenül is vonzotta őt Ágnes s nem birván elhagyni a vak gyermeket, vele s a pappal együtt belépett a fájdalom és nyomor eme tanyájába. Hitvány szobában, még hitványabb ágyon beteg leány feküdt, a kit a gyötrő láz a sir szélére juttatott. A gyónást már előbb elvégezte volt s a fiatal teremtés elmondva élete történetét Isten szolgájának, megvigasztalódva hallotta annak ajkairól eme szavakat: «Menj békével, leányom, bűneid meg vannak bocsájtva».

Ekkor jött maga az isteni Megváltó, hogy gyermekének szívét reménnyel és boldogsággal töltse el. A haldokló megtört szemeiben valóban remény és boldogság ragyogott. A paradicsom örömeinek előérzete csak úgy meglátszott e halvány arczon, mint a betegség s a nyomor, melylyel küzdött. Az ágy előtt a leány zokogó anyja térdepelt s a föllobogó gyertyák világánál úgy tűnt föl a lady erősen fölzigatott képzeletének, mintha az ágyban nem is halállal vivódó, nyomorult emberi lény feküdne, hanem valóságos angyal; nem kiszabaduló lélek, mely a menny felé csattogtatja szárnyait, hanem az égből alászállt szeráf.

(Folytatása következik.)

Eucharisztikus kongresszus.

Az országos oltáregyesületi kiállítás érdekében serényen folyik a munka. Az előkészítő-bizottság hétről-hétre megtartja gyűlését, melyen a kiállítás rendezésének különböző ügyei kerülnek megbeszélésre és elintézésre. Legutóbb az Erzsébet-Örökimádás-Templom képével ellátott nyomtatott fölhívások is megjelentek a már korábban használatba vett adománygyűjtő-ivek mellett. Figyelemre méltók az önállóan működő oltáregyesületekhez küldött fölhívások, melyek *a)* egyházi ruhák és szerelvények ajándékozását kérik, úgy, hogy az ajándékozott tárgyak fölött a központi Oltáregyesület rendelkezék; *b)* a folyó oltáregyesületi év elosztásra szánt diszesebb tárgyaiból a legjavának (kiválóbb kézimunkák, érdekesebb ércművek) az országos kiállításra való elküldését kérik, azzal a biztosítással, hogy ezeket a tárgyakat a központi Oltáregyesület külön-külön csoportban fogja bemutatni s a kiállítás után azonnal visszaküldi. Mind az oltáregyesületeket, mind egyéb hitbuzgalmi és katolikus társadalmi egyleteket arra is fölkért a bizottság, hogy a kiállításra a zászlójukat elküldeni s a körmenet alkalmából zászlóvivőről is gondoskodni sziveskedjenek. A kiállítás fényének emelésére még az is határozatba ment, hogy az egyházi szerek kereskedőinek módjukban lesz a legbecsesebb tárgyaikat bemutatni. Nagy örömet szerzett a bizottságnak a *kalocsai érsek* urnak s a *székesfejérvári püspök* urnak főpásztori körlevele; mindkettő a kiállításnak teljes buzgósággal való fölkarolását sürgeti. Nagyobb pénzadományokról is lehet már megemlékezni. Vaszary Kolos biboros hercegprimás 500 K, Meszlényi Gyula szatmári püspök 400 K, Szmrecsányi Pál nagyváradai püspök 300 K, gr. Mailáth G. Károly erdélyi püspök 200 K, az esztergomi káptalan tagjai 170 K, a székesfejérvári káptalan 20 K, Kemenes Ferencz 20 K, Vécsey Eszter br. gyűjtése 50 K, Sujánszky Antal 20 K, Zundl Péter 5 K, egy ismeretlen 100 K, a nyitrai káptalan 50 K, a csanádi káptalan 20 K, a veszprémi káptalan 50 K, a nagyváradai latin szertartású káptalan 100 K, a nagyszombati káptalan 5 K, a győri káptalan 50 K, a pécsi káptalan két tagja 20 K, Szuborics Jenő székesfejérvári kanonok ur 50 K, a szepesi káptalan 50 K, a besztercebányai káptalan 40 K, az eperjesi káptalan 20 K. E helyütt fölemlítjük Vályi János dr. eperjesi püspök urnak azt a nagylelkű ajánlatát, a melylyel a huszéves püspöki jubileuma alkalmából neki ajándékozott értékes egyházi szereket a kiállításra felküldeni hajlandónak jelentkezett. Végül csak azt tudatjuk még, hogy az országos oltáregyesületi kiállítás alkalmából bayloni szent Paschalinak, a szentségi művek égi védőjének életrajza is meg fog jelenni magyar kiadásban.

Oltáregyesületi ügyek.

Választmányi ülés. A budapesti központi Oltáregyesület választmánya 1904 márczius 14-én ülést tartott a Mária-Reparatrix apácák zárdájában. A szokásos bevezető imádság után Kanter apát ur jelentette, hogy Schmitthen Katalin urnő 200 koronás mise-alapítványt tett. Tudatta azután a választmány tagjaival, hogy az Angolkisasszonyok templomában 26-tól 30-ig lesznek a szent gyakorlatok P. Riess S. J. vezetése mellett. Bemutatta erre a Kolozsvári Oltáregyesület meghívóját az egyházi készletek kiállítására, melyet a kolozsvári róm. kath. leányiskola emeleti termében épen márczius 14-én nyitott meg Majláth G. Károly gróf püspök ur. Örvendetes tudomásul szolgált, hogy Majláth grófné ő exczellenciája 720 koronát küldött 6 baldachin beszerzésére. A további jelentések során örömmel hallották a jelenlevők, hogy Herich Károlyné urnő az Erzsébet-Örökimádás-Templomra 1000 koronát ajándékozott; más valaki pedig 24 darab részint korporalét, részint lavabo-kendőt küldött az oltáregyesületnek. Dr. Kiss Aladárné jelentette még, hogy bold. Schwartz urnő, az Oltáregyesületnek a közelmúltban elhunyt érdemes tagja, a Szentségi Üdvözítő érdekei-

ről végső rendelkezésében is megemlékezett. Legvégül Kanter apát ur az országos oltáregyesületi kiállítás ügyének buzgó fölkarolására serkentette a szép számban megjelent választmányi tagokat. A gyűlést a záró imádság fejezte be.

*

A kolozsvári Oltáregyesület kiállítása ez idén is méltó önmagához, mert tagjai egész lélekkel törekszenek megközelíteni a szent célt, melynek szolgálatába álltak.

A kiállítási terem közepén, az oltáron gazdag ajándékkal szent-edények csillognak, ezek gyönyörű központját egy szép műü mostrancia teszi.

Két oldalt, állványokon csoportok teljes miseruhákkal, mint: kazula, dalmatika stb., a böjtidőnek megfelelően, lilaszinben a mipestráns csoporttal együtt. Ezzel szemben fehér miseruhák nagyon szép kivitelben.

Az oltáron kívül templomhoz hasonlónak teszi a kiállítási termet egy predikálószerű alak, befedve egy remek kivitelű szószék-takaróval, fölötte a békét jelző palma-levelek alatt, a tavasz virágkoszorúja között egy föl-támadási szobor áll.

Szemben az oltárral, szintén délszaki növények és nyilott virágok között a Krisztus Szive szobra; találó háttérül egy böjti szószék takaró arany színű, szép himzett szegélylyel.

Egy harmadik szószék-takaró is osztatlan elismerésben részesül. A gyönyörű kivitelű kézimunka-disz közepett a Szentlélek szálló galambképe oly sikerült kivitelben és kifejezésben, hogy a szemlélőt elragadja.

A lépcsőház vörös-fehér díszét a babérfák zöldje egészítette ki, közepett az egyeslet fenkölt jelígéjével.

Igy rendezte a kiállítást kiváló ízléssel özv. Imre Geróné ruhatárosnő segédjeivel: Mohl Ida és László Rózával.

A kiállítás megnyitásának napján hön szeretett püspökét a tisztikar az elnökkel, gr. Kornis Bertával fogadta a kiállítás előcsarnokában.

A teremben a nagy közönség élén szép koszorút képezett a főúrínök sora, kik közül vidékről is beutaztak ez ünnepély napjára.

A püspöki áldás előtt és után a róm. kath. leányiskola gyermekkara énekelt Papp Márton kántor vezetésével igen szépen.

Áldás után megszemlélve a kiállított tárgyakat, emelkedett hangulattal hagyta oda a nagyközönség a termet, hogy helyet adjon újabb és újabb látogatóknak. S. A.

A marosvásárhelyi Oltáregyesület f. évi febr. 6-án tartotta meg rendezési közgyűlését *Hatfaludy Istvánné* elnöknő és *Karácsony Márton* apátplébános igazgató vezetésével. A tagok nem teljes számban voltak ugyan képviselve, mindamellett jóleső megnyugvással tapasztaltuk, hogy társadalmunk minden rétegében egyesületünk iránt rokonszenv, bizalom ébredt. Az a tudat, hogy mind több-több hívő csoportosul a zászló alá, melyet Istenbe vetett bizalommal bontottunk ki a legfőbb szentség imáadására, fokozza munkacserjünket, munkakedvünket, mert látjuk, hogy habár lassan, de azért mégis biztos,

szilárd léptekkel közeledünk egyesületünk kitűzött szent célja felé. Az egyesület titkára, *Falkenstein Mariska*, szép jelentést készített a közgyűlésről, de helyszűke miatt csak így rövid értesítést adhatunk.

Szerkesztői üzenetek.

F. Gyulafehérvár. Lehetőleg a jövő számban hozzuk. A költemények tárgya — ha csak lehet — az Eucharisztia köréből vagy közeléből vétessék.

Egy érdeklődő. Az illető közlemény nem került el az illetékes körök figyelmébe, s folynak is a tárgyalások, hogy legalább egy, az elhunyt királyné emlékére megörökítő műalkotást juttasson a szoboralap templomunknak. Hogy a főlegesen pénzt egyszerűen ideadják, az aligha fog menni, bár a szükséges lépések mindenesetre meg fognak történni.

Szerkesztő: Dr. Glattfelder Gyula.

JUSTH BÉLA KÁRPITOS-MESTER ÉS DISZITÓ.

A budapesti közp. Oltáregyesület szállítója.
Budapesten, VII., Rottenbiller-utca 6/a.

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesít minden e szakmába vágó javításokat.

HERCZEG ZSIGMOND ELSŐ MAGYAR JÁTEKÁRU ÉS VII., Munkás-utca 6. sz. SZENT CZIKKEK ÖNTŐDÉJE.

Szent Antal-, Mária- és Krisztus-szobrok, valamint Szent Antal-szobrocskák pléhtokban való gyártása.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET
KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára :

Egész évre csak 2 kor. 60 fill.

Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A lá kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörű teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos színezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig :

I. Számos színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel) :

a) füzve 2 kor. 60 fill., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papíron, színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel) :

a) füzve 3 kor., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., c) bőrkötés, vörösvágás 5 kor., d) bőrkötés, aranyvágás 6 kor., e) finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papíron, számos finoman színezett rajzokkal (összesen körülbelül 130) :

a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., b) finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., c) ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocscsal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betűkkel (Arany Korona nagyságban) :

a) jó minőségű papíron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, b) tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz :

A mennyivel terjedelmesebb ez a teljes kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 új órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az új teljes kiadás megrendelhető :

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

*Egyházi ruhák
és fehérneműek.*

*Egyházi és egyleti
zászlók. Műhimzés.*

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntette: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégebb
egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállítója

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 15. szám alatt.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

*Tűzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-
egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.*

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket, Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranciák, stáció-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst, és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök.

